

Tijdsloos Onderricht De levende Veda

Suman

Wat is Veda?

Weet je dat yoga een “vedische wetenschap” genoemd wordt of, met andere woorden, dat het yogaonderricht ontspringt uit de Veda?

Indien je de Gāyatrī-mantra – de meest gekende van alle yogische mantra’s – regelmatig reciteert, weet je dan dat hij bedoeld is om je te helpen bij het in contact treden met je innerlijke gids? Of dat de Mahā Mrtyumjaya gewoonlijk voorgeschreven wordt om gezondheid en welzijn te schenken?

Of je het nu weet of niet, in beide gevallen zing je verzen die rechtstreeks uit de Veda komen.

De Veda is het oudste schrift uit de bibliotheek van de mensheid. De benaming *Veda* is afgeleid van het Sanskrietwoord *vid*, wat overeenstemt met het Nederlands “weten”. Er bestaat eveneens een verband met de Nederlandse woorden “wijs” en “wijsheid”. De Veda is opgesteld in een zeer oude vorm van het Sanskriet, dat op zijn beurt een verre verwantschap vertoont met andere Indo-europese talen zoals: Engels, Frans, Duits, Hindi, Bengali, enz. De taal die de druïden oude Europa spraken en de spirituele praktijken die ze beoefenden, waren verwant met die van de vedische wijzen. Het oude Keltische woord *dru-wid* betekent letterlijk “boom van kennis”. Deze boom, *aśvattha* in het Sanskriet, wordt ook in de Veda beschreven. De Veda beschrijft waarschijnlijk een wijsheid die ooit gekoesterd werd door vele verwante culturen, van Europa tot Bengalen.

Geen begin – geen auteur

Hoe oud is de Veda? Volgens de Indische traditie stammen de duizenden gebeden in de Veda uit een tijdperk dat voorafgaat aan de te boek gestelde geschiedenis. Volgens de overlevering heeft een mythisch wezen, de wijze Vyāsa, deze kennis rond 3200 vóór onze tijdrekening verzameld en opgesplitst in vier delen.

Volgens de traditie is de Veda *apauruṣeya*, wat betekent dat dit werk geen menselijke auteur heeft, en *anādi*, zonder begin. Met andere woorden, dit werk is er steeds geweest, vermits het

geen menselijke auteur heeft. We zouden de Veda kunnen zien als de wijsheid en het intuïtief, direct weten dat inherent is aan het scheppingsproces en latent aanwezig is in het resultaat, het universum. Dat wil zeggen dat er vóór de Veda niets bestond en dat er niets bestaat dat ouder is. Hij heeft altijd bestaan.

Hoe kunnen we zulke stelling aanvaarden? Volgens onze opvattingen moet een schrift toch minstens één of meerdere auteurs hebben?

Het Oude Testament, bijvoorbeeld, is een verzameling spreuken en gezegden van vele profeten en de Koran geeft weer wat één profeet, Mohammed, heeft verkondigd. Deze profeten leefden vanaf een bepaald tijdstip voor een bepaalde duur. Vóór hun bestaan was hun onderricht niet beschikbaar. Gelijkaardig, logisch gezien, zou de Veda één of meerdere auteurs moeten hebben die ooit moeten geleefd hebben. Vóór hun bestaan was de Veda, logisch gezien, niet beschikbaar. Dat kan misschien lang, zeer lang geleden geweest zijn, misschien zelfs miljoenen jaren geleden. Zelfs dan nog zou het logisch gezien fout zijn te aanvaarden dat dit werk geen begin heeft.

Zulke twijfels zijn inderdaad gegrond als men van de veronderstelling uitgaat dat het werk door mensen samengesteld werd. Volgens de gewone logica heeft een werk steeds een auteur, zelfs indien hij anoniem wenst te blijven.

De Veda bevat vele sūktas of woorden van wijsheid, wijze gezegden, die aan verschillende wijzen toegedicht worden. Vooraleer de vedische mantra's te reciteren vermeldt men gewoonlijk de naam van de betreffende Ṛṣi, de chandas of versmaat van de mantra, en de devatā of inwonende godheid van de mantra. Omdat de verschillende mantra's aan verschillende Ṛṣi's worden toegedicht, neemt men aan dat er verschillende auteurs moeten geweest zijn. Men vermeldt eveneens de afstamming van de Ṛṣi, om verwarring met andere Ṛṣi's met dezelfde naam te voorkomen. Hoe kunnen we de Veda dan “anādi”, zonder begin, noemen?

Dit verklaart de heersende opvatting die zegt dat de Veda samengesteld werd door hoog ontwikkelde personen, Ṛṣi's of wijzen.

De werkelijkheid is dat deze of gene of eender welke Ṛṣi de mantra's niet heeft gecomponeerd. Daarom kunnen ze niet de auteurs genoemd worden. Per definitie is de Veda *apauruṣeya* of “niet van menselijke oorsprong”. Daar hij niet het werk is van een mens, konden de Ṛṣi's, die menselijke wezens waren, hem niet geschreven hebben. Indien ze deze geschreven hadden, zouden ze *Mantra Kārta's* of componisten genoemd worden. Maar ze zijn slechts *Mantra Dṛṣṭa's* of “zieners” van de mantra's. Dit betekent dat de Ṛṣi's de mantra's “gevonden” of ontdekt hebben, en niet dat ze deze gecomponeerd of gemaakt hebben.

Als we zeggen dat Columbus Amerika ontdekt heeft, heeft hij dan Amerika gemaakt? Neen, hij heeft gewoon het bestaan ervan bekendgemaakt. Newton, Einstein en andere beroemde wetenschappers hebben de wetten die zij ontdekt hebben, niet gemaakt. Zij hebben gewoon vastgesteld en ingezien dat bepaalde wetten werkzaam zijn en ze waren, toeval of niet, de eersten die dit aan de wereld kenbaar maakten. Daarom noemen we bepaalde wetten naar hun naam.

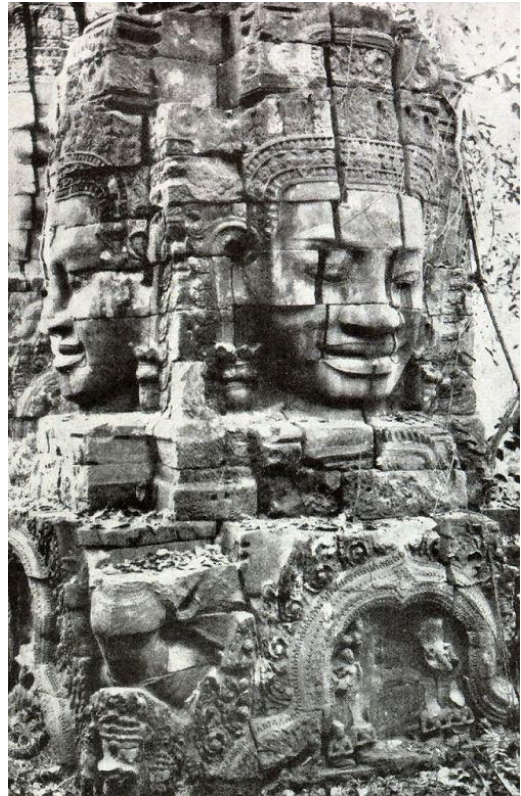
Hetzelfde is het geval met de Ṛṣi's: omdat zij de mantra's ontdekt hebben, zijn bepaalde mantra's naar hen genoemd. Het is dankzij hen dat we nu een bepaald aantal van de (steeds bestaande) Veda-mantra's kennen. Daarom eren wij hun nagedachtenis en erkennen wij hun onbaatzuchtige bijdrage door hun naam te vernoemen vooraleer de mantra's te reciteren.

Als de Ṛṣi's de mantra's ontdekt hebben, waar waren deze dan vóór hun ontdekking? Als zij anādi genoemd worden, wil dat dan zeggen dat ze er steeds geweest zijn, en waar dan? Het antwoord is eenvoudig: buiten de schepping, buiten ruimte en tijd, en daarom zijn ze zonder begin. Evenmin kwamen ze pas vanaf het eerste moment van het scheppingsproces te voorschijn, want dan hadden zij een begin. Er wordt gezegd dat Brahma, het Scheppende Principe, de schepping tevoorschijn bracht door middel van de Veda-mantra's, dus bestonden ze reeds vóór hem.

Volgens de Brhadāraṇyaka Upaniṣad (2.4.10) is Veda “de uitademing van Īśvara of Paramātmān, het opperste, tijdloze, Zelf.” Beide zijn steeds gelijktijdig aanwezig.

De vier veda's

De Veda bevat vier delen. Dit aantal stemt – niet toevallig – overeen met de vier stadia van schepping, de vier gezichten van de schepper Brahma, de vier fasen van spraak of vāk (vibratie), de vier armen van de alomtegenwoordige instandhouder Viṣṇu, en de vier Yuga's of kosmische tijdperken. Deze vier fasen zijn werkzaam op alle vlakken, op zowel het individuele als het kosmische niveau. Drie van deze vier fasen zijn verborgen of esoterisch en slechts één is gemanifesteerd. Niet toevallig duurt een zwangerschap, de verborgen fase van de groei, bij de mens eveneens drie vierden van een jaar of negen maanden.

Ṛg Veda stemt overeen met de intuïtie, of Para Vāk, de transcendente spraak en Satya Yuga. De Ṛg (van ṛc, vers) Veda is zeer poëtisch en klankrijk, hij bevat duizend achtentwintig verzen waarin de verschillende beschermende, helende en verlichtende aspecten van het goddelijk wezen bezongen worden. Inhoudelijk zijn ze, zonder deskundige toelichting, niet te begrijpen omdat ze zijn weergegeven in een “schemer- of dubbelzinnige taal”, de taal van het bovenbewuste, ook *Samdhyā Bhāṣā* (samdhyā is overgang en bhāṣā is taal, spraak) genoemd. Ze worden, zoals reeds gezegd, toegedicht aan legendarische “zieners” zoals Vasiṣṭha, Viśvamitra en de vrouwelijke “ziener” Ambhrinī.

Sāma Veda stemt overeen met energie of prāna, de ritmen, de hartslag en de ademhaling, het levenslied, of Paṣyanti Vāk, intentie tot spreken of het bewust worden, en Tretā Yuga. De Sāma (saman is adem of gewijd vers en sāman betekent melodie, lied, uiten) Veda behandelt praktisch dezelfde onderwerpen als de Ṛg Veda, maar dan onder de vorm van hymnen.

Yajur Veda stemt overeen met het scheppingsplan, het scheppingsritueel of Madhyama Vāk, het intellect en het denken en Dvāpara Yuga. De Yajur (van yajus, offer) Veda is een verzameling van gebeden en instructies (het plan) die de priesters gebruiken bij de yajña of rituele offers.

Atharva Veda heeft betrekking met het resultaat op het materiële niveau of Vaikhari Vāk, het gesproken woord en Kali Yuga. De Atharva Veda (afgeleid van athar, vuur of van Atharvan ook gekend als Angiras. Angiras is de zogenaamde auteur van deze Veda. Hij is oudste zoon van de schepper Brahma en de vader van Agni, het principe van vuur of transformatie) is bedoeld voor gebruik door de doorsnee persoon: voor het vinden van een huwelijkspartner, het genezen van ziekte, het krijgen van kinderen, het bevorderen van geestelijk evenwicht, enz.

Zo te zien behandelt de Veda elk aspect van het bestaan, van het meest spirituele tot het meest aardse.

Wat geschiedenis

De te boek gestelde Veda bestaat uit vier delen en dit zijn niet bepaald pocketboekjes. Elk van de vier volumes van de Veda is massief. De Veda wordt als zó heilig beschouwd, dat het ten strengste verboden is om daarin ook maar één enkele letter te vervangen. Ongelofelijk genoeg is dit werk pas te boek gesteld tijdens de middeleeuwen. Tot dan – en nog altijd trouwens – wordt hij, om de inhoud te beschermen, steeds woord voor woord memoriseerd en door hiervoor speciaal opgeleide priesters mondeling van generatie op generatie overgeleverd. (De culturen die het schrift het eerst ontwikkeld hebben, zoals de Sumerische en de Chinese, gebruikten het schrift hoofdzakelijk om commerciële transacties vast te leggen, nooit om spirituele kennis door te geven.)

In de negentiende eeuw had de befaamde Duitse geleerde Max Müller moeite om aan te nemen dat zulk een omvangrijke tekst voor zovele duizenden jaren was bewaard gebleven. Hij speculeerde dat de Veda in werkelijkheid pas rond 1200 vóór onze tijdrekening was samengesteld. Hij verduidelijkte dat dit slechts een vermoeden was, maar na hem gingen generaties westerse geleerden ervan uit dat deze veronderstelling correct was. Dank zij het geologisch onderzoek dat in Noord India werd uitgevoerd, weten we nu dat de belangrijkste rivier (de Sarasvatī), die in de Veda herhaaldelijk vermeld wordt, rond 1900 vóór onze tijdrekening is uitgedroogd. Dit betekent dat de Veda tenminste vierduizend jaar oud moet zijn. Gebaseerd op astronomische waarnemingen die in de Ṛg Veda vermeld worden, kunnen sommige hymnen teruggebracht worden tot minstens vierduizend vijfhonderd jaar vóór onze tijdrekening.

Recent hebben onderzoekers erop gewezen dat in vele verzen de herinnering bewaard is gebleven aan het smelten van gletsjers in de Himālaya en massieve overstromingen die zich voorgedaan hebben op het einde van het laatste ijstijd. Terwijl de meerderheid van de westerse geleerden weigerachtig staat tegenover zulk een vroege datering, blijven de orthodoxe geleerden bij hun traditioneel standpunt dat de vedische meesters leefden in lang vervlogen tijden, lang vóór de aanvang van het huidige tijdperk, de Kali Yuga, (rond 3102 vóór onze tijdrekening).

De diepere betekenis

Het medium dat gebruikt werd voor de doorgave van deze vedische wijsheid is het Vedisch, de heilige taal bij uitstek. Er wordt aangenomen dat ze geen conventionele, logische, voorstellingsmethode is, maar de taal van de natuur zelf. Deze is samengesteld uit primordiale klanken die orde in stand houden in het zich manifesterende universum.

Deze klanken, zoals muziek, communiceren hun inhoud buiten elke woordelijke betekenis om en hebben een universele betekenis die alle culturele grenzen overschrijdt. Zij voeden en zuiveren de geest en het lichaam en beroeren de ziel. De gesproken taal die het Vedisch het dichtst benadert, is het Sanskriet, de oudste van de Indo-europese talen. De grammatica van het Vedisch verschilt echter sterk van het klassieke Sanskriet.

Vanwege de diepzinnige complexiteit en het gebruik van Saṃdhya Bāṣā of “schemertaal” werd de ware en diepere betekenis van de vedische kennis afgeschermd van de oningewijde. De westerse geleerden hebben, nagenoeg zonder uitzondering, niet tot de diepten van de Veda kunnen doordringen omdat ze niet in de vedische traditie opgevoed waren. Daar het opgetekende deel van het Veda ten minste tweeduizend jaar ouder is dan dat van het Oude Testament, hebben “de academici” daarom verondersteld dat de zorgvuldig uitgewerkte abstracties en symbolische kosmologie een “primitieve en een onrijpe uitdrukking van de religieuze impuls” waren.

Niets is verder van de waarheid! Volgens de vedische leer is de basis van alle bestaan een oneindig en verenigd veld van Bewustzijn dat eeuwig is en schittert uit Zichzelf. Dit Bewustzijn schept het universum vanuit Zijn eigen diepte, door *Zich* voortdurend in Zichzelf te weerkaatsen. Deze weerkaatsingen brengen trillingen voort. Deze trillingen of klanken, die opgewekt worden door het zich ontplooiën van het alomtegenwoordige, absolute, veld van Intelligentie, worden de Veda genoemd. Zodoende kan van de Veda gezegd worden dat het de bron van de schepping is; het is het DNA van het universum. Deze vermogens, deze impulsen van creatieve intelligentie, die latent aanwezig zijn in het absolute Bewustzijn, ontvouwen zich volgens een geordend patroon dat zich telkens weer, kosmische cyclus na kosmische cyclus, manifesteert als dezelfde natuurwetten die de structuur van het leven bepalen. Bij de klassieke Grieken treffen we een nauw verwant begrip aan: hun concept van *logos*, synoniem voor Veda. Dit werd door de vroegchristelijke theologie overgenomen onder de vorm van het goddelijke “Woord”, zoals we dat in het openingsvers van het Evangelie van Johannes aantreffen: “In den beginne was het Woord, en het Woord was God, en het Woord was met God, en het Woord was God.” Volgens het vedische inzicht blijft dit proces niet beperkt tot één historisch begin. “Het begin” gaat steeds door, als een zich voortdurend ontvouwen van de Natuurlijke Wetmatigheid (Dharma), deze stuurt het universum van moment op moment. In theologische termen is het een zich voortdurend voltrekken van de “Wil van God.”

De Veda is, in de hogere zin van het woord, geen verzameling geschriften die zich ergens op een stoffige boekenplank bevinden, maar de pulsatie van het leven zelf, dat zich voordoet in de diepte van ons eigen wezen om zo structuur te geven aan lichaam en geest. Gemaakt naar de gelijkenis van God zij we, met een op een unieke wijze ontwikkeld brein en zenuwstelsel, het treffende voorbeeld van het heilig “Woord” dat vlees is geworden.

Iemand, wiens bewustzijn zuiver genoeg is om deze klanken direct waar te nemen, wordt een ziener (Ṛṣi) genoemd, en het is door de directe waarnemingen van zulke zieners dat het volledige vedische onderricht aan ons is geopenbaard.

Het Sanskrietwoord voor dichter is *kavi* (wijze, intelligent mens, profeet). De vedische dichter was een bard die het heden, verleden en toekomst kon zien, omdat zijn bewustzijn gevestigd was in de diepte van de huidige moment, in contact met het transcendente veld dat zich buiten de tijd bevindt. Zulk een bard is een ziener wiens uitingen, die opwellen uit de opperste ervaring, resoneren met de goddelijke Kracht. Zulk een ziener is een Adam, de eerste van de mensen,

wiens geest zich laaft aan de bron van de schepping. Hij is afgestemd op de onuitputtelijke creativiteit van het alles doordringende Licht.

Praktische betekenis

Wat kunnen meditatiemeesters uit zulk een ver verleden nog betekenen voor de yogabeoefenaars van de eenentwintigste eeuw?

Het antwoord komt er op neer dat dit tijdloos onderricht nu nog even relevant is als vroeger.

“Er is één God,” zegt de R̥g Veda, “de mensen aanroepen Hem echter met verschillende namen.”

Vele van ons, westerlingen, zijn in godsdienstige tradities opgevoed die beweren dat onze God de enige echte is, en dat de goden die door andere tradities vereerd worden, valse goden zijn. Deze instelling, als ze tot het extreme gevoerd wordt, leidt tot vormen van fundamentalisme die het bestrijden van “ongelovigen” rechtvaardigt.

De Veda benadrukt het volkomen tegengestelde: het doet er niet toe welke naam je de godheid geeft. Iedereen die oprecht bidt, bidt automatisch tot dezelfde ene godheid. “Je kan hem Indra, Mithras, Varuna, vuur of de zon noemen,” zegt de Veda, “de heiligen gebruiken gewoon verschillende namen voor Dat wat één is.”

De Veda betoont niet enkel diepe verering voor de Schepper, maar voor gans de natuur. De ene hymne na de andere verheerlijkt de ons omringende wereld en de krachten die het besturen. De wijzen vereerden de sterren, de donkere regenwolken, de flitsende bliksem en de schitterende pracht van het ochtendgloren. De aarde met zijn planten, vee en kolkende rivieren worden alle verheerlijkt omdat ze de heiligheid weerspiegelen van de Goddelijke Eenheid die ze doordringt. “De Opperste is het vuur, is de zon en de wind en de maan. De Opperste is licht en water, de gemanifesteerde wereld en het transcendente zijn. De tijd breekt als een bliksemflits los uit die onbevattelijke,” zegt de Yajur Veda. (Dit alles noemt men in onze gewesten *animisme*, niet?)

Hoe kunnen we deze Opperste Realiteit nu leren kennen?

Het antwoord van de meesters uit de oudheid is dat de Godheid die door alle culturen vereerd wordt, die alles tot bestaan heeft gebracht en alomtegenwoordig is, kan gevonden worden in het centrum van onze eigen Ziel.

“God verblijft als buitengewone Schittering, als ongelofelijke Schoonheid en Heerlijkheid, vol kracht en vermogen, in jou,” verklaart de Atharva Veda. Dan gaat hij verder met toe te lichten hoe we onze eigen zielskracht kunnen ervaren: “Onbewegelijk gezeten, trekt de yogin zijn innerlijke energie omhoog naar de kruin van zijn hoofd, waar hij het hart met het hoofd verenigt. Het hoofd is een buitengewone schat. Voedt het met goed voedsel, verse lucht en nobele gedachten!”

De Veda treedt iedereen tegemoet op zijn eigen bewustzijnsniveau; hij houdt zich zowel bezig met de dagelijkse zorgen als met de meest sublieme mystieke filosofie. Er zijn gebeden om ontstekingen van de urinewegen te genezen; zich tegen invallende legers te verdedigen; een zogende moeder te beschermen tegen de scherpe tandjes van een zuigeling; voor het aangaan van een liefdesverhouding; voor het inzegenen van een huwelijk; om iemand te beschermen tegen de vijandige bedoelingen van een tegenstander.

In een roerende hymne vergelijkt de ziener de ervaring van het hulpeloze gevoel dat de ziel in deze soms duistere en beangstigende wereld heeft, met het gevoel dat je hebt als je met je wagenwiel in een kuil vastzit. Hij doet een beroep op de in de natuur werkzame Goddelijke Genade om de ziel van diepe ramspoed te bevrijden.

De wijzen uit de oudheid baden, net zoals velen onder ons, voor een goede gezondheid, voorspoed, liefde, een lang leven, en succes in de dagelijkse strijd.

Zij baden eveneens voor spirituele verlichting en voor de sterkte en helderheid van geest om hun dagen te vullen met nobele daden. Om het met de woorden van de beroemde Gāyatrī-mantra weer te geven: “Wij buigen met liefdevol respect voor de Goddelijke Innerlijke Zon, het schitterendste Licht van alle werelden. Wij bidden U, verlicht alstublieft ons bewustzijn!”

Wij moeten beseffen dat al de oprechte spirituele zoekers van ons tijdperk de nakomelingen zijn van een zeer oud geslacht van mediterenden met een erfenis die teruggaat tot de oorsprong van de tijden. De wijzen lieten aan alle toekomstige generaties hun wijsheid en gebeden na onder de vorm van de Veda, met de instructie dat ze deze hymnen voor altijd moesten in stand houden.

Dankzij de vedische meesters kunnen we blijven genieten van de van de zegen en kracht van onze spirituele voorouders.

Een bloem aan de voeten van de Ene.